

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. birželio 28 d.

Romų integracija: reikšminga pažanga, tačiau kliūtys ir dilemos išlieka –teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, ES politikos iniciatyvomis ir ES finansuotais projektais pasiekta didelės pažangos skatinant romų integraciją, tačiau vis dar yra kliūčių ir dilemų, dėl kurių lėšos negali būti panaudotos geriausiai. Auditoriai teigia, kad visų pirma pažangai neigiamos įtakos turėjo tinkamų duomenų, įskaitant duomenis apie etninę kilmę, stoka.

Auditoriai tikrino, ar pastarąjį dešimtmetį ES politikos iniciatyvomis ir finansine parama veiksmingai prisidėta prie romų integracijos. Jie lankėsi keturiose valstybėse narėse: Bulgarijoje, Ispanijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje.

„Esant dabartinei padėčiai, mes iš tikrųjų nežinome, kaip romai integruojami, kadangi neturime patikimų duomenų; mes netgi nežinome, kiek romų yra iš viso. Žinoma, etninė kilmė yra opus klausimas; tačiau jei ši problema nebus išspręsta, tai turės neigiamos įtakos politikos formavimui iki pat 2020 m.“ – pareiškė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Henri Grethen.

Auditoriai nustatė, kad Komisija padarė didelę pažangą rengdama ES politikos iniciatyvas, kuriomis skatinama romų integracija, ir kad visos valstybės narės iki 2012 m. parengė nacionalines romų integracijos strategijas. Tačiau tai buvo padaryta per vėlai, kad jos turėtų įtakos 2007–2013 m. programoms ir projektams, ir išliko įvairių trūkumų. Pirmia, strategijose nenurodyta, kokio lygmens finansavimo reikia ar kokia yra turima pinigų suma; antra, skirta nepakankamai dėmesio kovai su diskriminacija, visų pirma priešiško romams mažinimui; trečia, ne visada atsižvelgta į romų atstovų aktyvaus dalyvavimo poreikį; galiausiai, nacionaliniams romų informacijos centrams, įsteigtiems siekiant koordinuoti nacionalinių strategijų rengimą ir įgyvendinimą, pavestą funkciją vykdyti kartais trukdė tai, kad šiems centrams skirti išteklių neatitiko jų įpareigojimų.

2014–2020 m. laikotarpiu auditoriai nustatė patobulinimų: romų integracijos klausimas aiškiai minimas Europos struktūrinių ir investicijų fondų reglamente, nustatyti integracijai skirti konkretūs finansavimo prioritetai. Valstybės narės, kurioms buvo parengtos konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos dėl romų integracijos, paskelbtos Europos semestro kontekste, įpareigosios skirti ES lėšas jos skatinimui. Vis dėlto auditoriai mano, jog Komisijos ir valstybių narių lygmeniu būtina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad, atsižvelgiant į šiuos pokyčius, būtų parengti ES finansuojami projektai, labiau prisidedantys prie romų

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

įtraukties vietose.

Įgyvendinant daugelį nagrinėtų projektų buvo pasiekti jų bendrieji įtraukties tikslai, tačiau šie tikslai dažnai nebūdavo konkrečiai susiję su romais. Projektai, kurie buvo atrinkti ir įgyvendinti pagal Tarybos patvirtintus geriausios patirties kriterijus veikiausiai buvo veiksmingi.

Auditoriai pateikia keletą rekomendacijų valstybėms narėms ir Europos Komisijai.

Valstybės narės turėtų imtis šių veiksmų.

- Peržiūrėdamos nacionalines romų integracijos strategijas jos turėtų:
 - nurodyti, kokio lygmens finansavimo reikia jų atitinkamose strategijose siūlomoms romų įtraukties priemonėms įgyvendinti;
 - įtraukti rodiklius ir tikslus, skirtus kovai su diskriminacija arba, kalbant konkrečiau, su priešišku romams;
 - užtikrinti, kad, būtų konsultuojamasi su romų atstovais ir kad jie būtų įtraukiami planuojant integracijos priemones; ir
 - išsamiau apibrėžti nacionalinių romų informacijos centrų vaidmenį;
- Įgyvendindamos savo veiksmų programas, jos turėtų:
 - skelbdamos kvietimus teikti paraiškas ir atrinkdamos projektus, romų integracijai turėtų taikyti geriausios patirties kriterijus; ir
 - jei reikia, dabartinius išdirbių ir rezultatų rodiklius turėtų papildyti romams skirtais rodikliais.
- Jos taip pat turėtų apvarstyti galimybę bendradarbiauti tarpusavyje, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą dėl ESF lėšų naudojimo finansuojant socialinės įtraukties priemones, nepriklausomai nuo to, ar jos susijusios su užimtumu.

Komisija turėtų:

- užtikrinti, kad priemonės, įgyvendinamos naudojantis ESIF, būtų integracinės ir kad į jas būtų įtrauktos segregacijos šalinimo nuostatos;
- plačiai naudotųsi valstybių narių ataskaitomis dėl veiksmingos romų integracijos priemonių;
- užtikrinti, kad, nacionalinių romų integracijos strategijų romų įtraukties tikslai būtų atspindėti ESIF pagrinde;
- apvarstyti teisės aktus, siekiant užtikrinti, kad nuo 2020 m. lėšas paskirstant atskiroms valstybėms narėms būtų atsižvelgiama į socialinės įtraukties rodiklius;
- kartu su valstybėmis narėmis parengti bendrą metodiką dėl romų etninės kilmės duomenų, skirtą stebėti jų socialinę įtrauktį; ir
- raginti valstybes nares ateinančius dvejus metus rinkti išsamius statistinius duomenis apie etninius aspektus.

Pastabos leidėjams

Romų tautybės asmenys yra grupių, kurios maždaug prieš tūkstantį metų paliko Indijos subkontinentą ir XIV a. pasirodė dabartinės Europos Sąjungos teritorijoje, palikuonys. Terminu „romai“ vadinamos įvairios grupės, turinčios tam tikrų bendrų kultūrinių ypatumų ir Europos visuomenėse patyrusios nuolatinį marginalizavimą. Šiandien romų tautybės gyventojai yra didžiausia Europos etninė mažuma. Romų bendruomenės dydžio vertinimai labai skiriasi – įvairiais skaičiavimais romų yra nuo 10 iki 12 milijonų. Iš jų apie 6,2 milijono gyvena Europos Sąjungoje, dauguma jų – Vidurio ir Rytų Europoje. Didžioji Europos romų dalis (80–85 %) dabar gyvena sėsliai. Valstybėse narėse, kuriose romų tautybės gyventojų yra daugiausia, romų tautybės asmenys sudaro 15–20 % mokyklų auklėtinių ir naujų darbo rinkos dalyvių.

Didžioji ES finansinės paramos socialinei įtraukčiai dalis teikiama iš Europos regioninės plėtros fondo ir Europos socialinio fondo. Nors konkretūs duomenys apie romų įtrauktį nėra registruojami, iš valstybių narių planavimo dokumentų matyti, kad marginalizuotų bendruomenių, kaip antai romų, socialinei ir ekonominei integracijai 2014–2020 m. skirta apie 1,5 milijardo eurų.

Specialioji ataskaita Nr. 14/2016) „Romų integracijai skirtos ES politikos iniciatyvos ir finansinė parama: per pastarąjį dešimtmetį padaryta didelė pažanga, tačiau būtina dėti daugiau pastangų vietoje“ šiuo metu yra paskelbta anglų, prancūzų, vokiečių, bulgarų, vengrų, rumunų ir ispanų kalbomis; kitomis ES kalbomis ji bus paskelbta artimiausiu metu.

Videointerviu anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis (transliuoti tinkamos kokybės) su Audito Rūmų nariu Henri Grethen, skirtu pagrindiniams šios ataskaitos teiginiams, galite pažiūrėti per mūsų „YouTube“ kanalą (EUauditorECA) šiuo adresu:

<https://www.youtube.com/user/EUAuditorsECA/videos>